

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ**

Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 / ISO 9001:2015

Кафедра філософії, соціології та політології

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою

(пост. п. № від «21» грудня 2018 р.)

Ректор

А. А. Мазаракі

ФІЛОСОФІЯ / PHILOSOPHY

**РОБОЧА ПРОГРАМА /
COURSE OUTLINE**

освітній ступінь	бакалавр / bachelor
галузь знань	24 Сфера обслуговування / Services
спеціальність	242 Туризм / Tourism
спеціалізація	Міжнародний туризм / International Tourism

Київ 2018

**Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу
КНТЕУ заборонено**

Автори: А.Ю. Морозов, докт. філос. наук, проф.
Ю. І. Кулагін, канд. філософ. наук, проф.
О. В. Красільнікова, канд. істор. наук, доц.

Програму та робочу програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри філософських та соціальних наук 2018 р., протокол №17 від 30.05.2018

Рецензент:

М.Ю. Зелінський, канд. філос. наук, проф..

**ФІЛОСОФІЯ/
PHILOSOPHY**

**РОБОЧА ПРОГРАМА /
COURSE OUTLINE**

освітній ступінь	«бакалавр»
галузь знань	24 «Сфера обслуговування»
	07 «Управління та адміністрування»
спеціальність	242 «Туризм»
спеціалізація	«Міжнародний туризм»

Автори: МОРОЗОВ Андрій Юрійович
КУЛІГІН Юрій Ігоревич
КРАСІЛЬНІКОВА Олена Василівна

**1. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ ТА РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА
ТЕМАМИ (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН)**

№ пор.	Назва теми	Кількість годин				Форми контролю
		всього годин/ кредиті в	з них			
			Лекції	семінарські заняття/ МК	самостійна робота студентів	
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>
1	Філософія як світогляд і наука	18	4	4	10	О, КТ, ТЗ, ЕК
2	Філософське вчення про буття	12	2	2	10	О, КТ, ТЗ, ЕК
3	Філософія людини	18	4	4	10	О, КТ, ТЗ, ЕК
4	Філософія свідомості	12	2	2	10	О, КТ, ТЗ, ЕК
5	Філософія пізнання	18	4	4	8	О, КТ, ТЗ, ЕК
6	Філософська теорія розвитку	18	2	2	10	О, КТ, ТЗ, ЕК
7	Філософія суспільства та цивілізації	16	4	4	8	О, КТ, ТЗ, ЕК
8	Філософія економіки	12	2	2	8	О, КТ, ТЗ, ЕК
9	Філософія історії	8	2	2	4	О, КТ, ТЗ, ЕК
10	Філософія культури	6	2	2	2	О, КТ, ТЗ, ЕК

11	Філософія моралі	6	2	2	8	О, КТ, ТЗ, ЕК
12	Філософія релігії	8	4	4	8	О, КТ, ТЗ, ЕК
13	Філософія права	6			6	КТ
	Модульний контроль					ККР
Разом		<i>180/6</i>	<i>34</i>	<i>34</i>	<i>112</i>	<i>Екзамен</i>

Скорочення:

О – опитування;

КТ – комп'ютерне тестування;

ТЗ – творче завдання;

ЕК – експрес-контроль; ККР – комплексна контрольна робота.

**2. ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНИХ, ПРАКТИЧНИХ
(СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
СТУДЕНТІВ**

Результати навчання	Навчальна діяльність*	Робочий час студента, год.	Оцінювання у балах
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>

Зрозуміти духовнотворчу природу філософського знання його гуманістичну спрямованість. Засвоїти основні етапи становлення філософії як універсального типу знань про світ та людину.	Тема 1. Філософія як світогляд і наука Лекція №1. Філософія в контексті історичних трансформацій світогляду. План лекції: 1. Сутність та історичні типи світогляду. 2. Предмет, структура та основні функції філософії. Список рекомендованих джерел: <i>Основна:</i> 1, 2 ,6, 7. <i>Додаткова:</i> 13,14, 17, 18, 21. <i>Інтернет-ресурси:</i> 25, 26, 29. Лекція №2 Сутність та характерні ознаки основних етапів становлення та розвитку філософської думки. 1. Домодерна філософська думка: античність і середньовіччя. 2. Філософія Модерну і «проект Просвітництва» 3. Філософсько-світоглядні пошуки XIX-XX ст.	2 2 10	0–5

Розуміти філософський зміст понять «буття», «матерія», «субстанція» в історії філософської думки. Засвоїти філософські категорії: рух, простір і час як універсальні форми мислення, пізнання і діяльності.	Семінар №1. Історія філософії у визначних постатях План семінару. 1. Видатні давньогрецькі мислителі: Піфагор, Платон, Сократ, Аристотель <i>(підготувати презентації)</i>. 2. Провідні філософи Стародавнього Риму: Сенека, Епікур, Марк Аврелій <i>(підготувати презентації)</i>. 3. Впливові філософи доби Просвітництва і романтизму: Вольтер, Руссо, Гете <i>(підготувати презентації.)</i> Семінар № 2. Українська філософська традиція у визначних постатях. 1. Українська «філософія серця»: Г. Сковорода і П. Юркевич <i>(підготувати презентації)</i> 2. Філософсько-релігійні мотиви у творчості М. В. Гоголя і Т. Г. Шевченка <i>(підготувати презентації)</i> 3. Світоглядні та естетичні пошуки І. Франка та Лесі Українки <i>(підготувати презентації)</i> Завдання для самостійної роботи 1. Підготуватися до обговорення питань семінару, ознайомитися з рекомендованою літературою, відпрацювати в опорному конспекті лекцій (ОКЛ) зміст 1 лекції 2. Уточнити визначення понять світогляд, магія, міфологія, релігія,	2 2 10	0-5

	філософія, логос та законспектувати їх в словник.		

3. Ознайомитися з проблемним завданням та висловити свою думку (Філософія: підр./Льїн В.В., Кулагін Ю.І., Ч.2.- К. «Альтерпрес», 2002. - С. 36).

4. Ознайомитися з уривком праці П. Юркевича «Серце та його значення в духовному житті людини» та законспектувати основні його положення у робочий зошит (Філософія: хрестоматія).

5. Підготувати презентацію на тему
«Філософія серця Б. Паскаля».

Список рекомендованих джерел:

Основна: 1, 2, 6, 7.

Додаткова: 13,14, 17, 18, 21.

Інтернет-ресурси: 25, 26, 29.

Тема 2. Філософське вчення про буття.

Лекція. Онтологія і метафізика.

План лекції:

1. Проблема буття в історії філософії.
2. Структура буття та основні онтологічні категорії.

Список рекомендованих джерел:

Основна: 1, 2, 6, 7.

Додаткова: 13,14,17,18, 21.

Інтернет-ресурси: 25, 26, 29.

Семінар. Проблема буття та її філософські інтерпретації

План семінару:

1. Матеріалістичне та ідеалістичне вчення про буття.
2. Простір, час і рух як форми буття матерії.

3. Стародавні та сучасні
космологічні теорії.

Завдання для самостійної роботи 1.
Підготуватися до обговорення питань
семінару, ознайомитися з

	рекомендованою літературою, відпрацювати в ОКЛ зміст 2 лекції. 2. Уточнити визначення понять: онтологія, буття, субстанція, матерія, рух, розвиток, час, простір, свідомість та законспектувати їх в словник. 3. Підготувати презентацію на тему «Адронний колайдер і гіпотеза Великого Вибуху». 4. Законспектувати працю Аристотеля «Метафізика» Список рекомендованих джерел: <i>Основна:</i> 1, 2, 6, 7. <i>Додаткова:</i> 13,14,17,18, 21. <i>Інтернет-ресурси:</i> 25, 26, 29. .		

Розуміти основні проблеми походження та сутності людини. Знати визначальні чинники становлення людини як особистості.	Тема 3. <u>Філософія людини</u> Лекція 1. Сутність і походження людини План лекції: 1. Розвиток історико-філософських уявлень про людину. 2. Проблема антропосоціогенезу. Список рекомендованих джерел: <i>Основна:</i> 1, 2, 6, 7. <i>Додаткова:</i> 13,14, 17,18, 19, 21. <i>Інтернет-ресурси:</i> 25, 26, 29. Семінар 1. Основні напрямки філософії людини. План семінару: 1. Людина у класичній філософії. 2. Концепція людини у романтизмі: український та європейський контекст. 3. Проблема людини у фокусі філософії життя та екзистенціалізму. Лекція 2. Філософські проблеми людського буття План лекції 1. Проблема смислу та цінностей людського буття	2 2 2 2	0-5 0-5

2. Свобода волі як філософська проблема.

Список рекомендованих джерел:

Основна: 1, 2, 6, 7.

Додаткова: 13,14, 17,18, 19, 21.

Інтернет-ресурси: 25, 26, 29.

Семінар 2. Самовизначення і самореалізація людини.

План семінару

4. Індивід, індивідуальність, особистість як форми самовизначення людини.
5. Проблема смислу життя і смерті (за працею В. Франкла «Людина в пошуках смислу»)
6. Роль і значення любові в процесі самореалізації особистості (за працею Е. Фромма «Мистецтво любові»)

Завдання для самостійної роботи 1.

Підготуватися до обговорення питань семінару, ознайомитися з рекомендованою літературою, відпрацювати в ОКЛ зміст 3 лекції.

2. Уточнити визначення понять філософська антропологія, людина, індивід, індивідуальність, особистість, відчуження, свобода, сваволя, смисл життя та законспектувати їх в словник.

3. Ознайомитися з проблемним завданням та висловити свою думку (Філософія: підр./Льїн В.В., Кулагін Ю.І., Ч.2.- К. «Альтерпрес», 2002. - С. 124).

4. Ознайомитися з завданням для творчої самостійної роботи (Філософія: навч. посіб. / М.О.Шкепу.К.: КНТУ, 2010. - С. 287).

	5. Підготувати презентацію на тему «Едвард Сноуден: свобода як виклик системі»		

	Список рекомендованих джерел: <i>Основна:</i> 1, 2, 6, 7. <i>Додаткова:</i> 13,14, 17,18, 19, 21. <i>Інтернет-ресурси:</i> 25, 26, 29.		

Розуміти природу і структуру свідомості. Засвоїти співвідношення свідомості і самосвідомості.	Тема 4. <u>Філософія свідомості</u> Лекція. Походження і природа свідомості План лекції: 1. Історико-філософські концепції свідомості. 2. Походження та сутність свідомості. 3. Свідомість і несвідоме. Список рекомендованих джерел: <i>Основна:</i> 1, 2, 6, 7. <i>Додаткова:</i> 13,14.17,18, 19, 21. <i>Інтернет-ресурси:</i> 25, 26, 29. Семінар. Свідомість як відображення. План семінару: 1. Відображення та його форми. 2. Структура, форми та рівні свідомості. 3. Свідомість і самосвідомість. Завдання для самостійної роботи 1. Підготуватися до обговорення питань семінару, ознайомитися з рекомендованою літературою, відпрацювати в ОКЛ зміст 4 лекції. 2. Уточнити визначення понять свідомість, мислення, мова, самосвідомість, рефлексія, відображення та законспектувати їх в словник.	2 2 10	0–5

	3. Ознайомитися з проблемним завданням та висловити свою думку (Філософія: підр./Льїн В.В., Кулагін Ю.І., Ч.2.- К. «Альтерпрес», 2002. - С. 151). 4.Ознайомитися з завданням для творчої самостійної роботи (Філософія: навч. посіб. / М.О.Шкепу.К.: КНТУ, 2010. - С. 287). 5. Підготувати презентацію на тему «Проблеми мозку у творчості академіка Н. П. Бехтєревої» Список рекомендованих джерел: <i>Основна:</i> 1, 2, 6, 7. <i>Додаткова:</i> 13,14.17,18, 19, 21. <i>Інтернет-ресурси:</i> 25, 26, 29. .		

Розуміти сутність та структуру пізнавального процесу. Знати методи наукового пізнання та форми знань.	Тема 5. <u>Філософія пізнання</u> Лекція 1. Пізнання як філософська проблема. План лекції 1. Історико-філософський генезис теорії пізнання. 2. Чуттєве і раціональне пізнання. 3. Сучасна теорія пізнання. 4. Істина як процес і мета пізнання. Список рекомендованих джерел: <i>Основна:</i> 1, 2, 6, 7. <i>Додаткова:</i> 13, 14, 17, 18, 19, 21. <i>Інтернет-ресурси:</i> 25, 26, 29. Семінар 1. Особливості пізнавального процесу. План семінару 1. Сутність, структура та взаємозв'язок чуттєвого та раціонального рівнів пізнання 2. Розсудок та розум – два рівня раціональності. 3. Істина як процес і мета пізнання. Історична і практична природа істини. Лекція 2. Наукове пізнання. План лекції:	2 2 2 2	0-5 0-5

1. Теорія і методологія наукового пізнання.
2. Наукове знання: сутність, структура та форми.

Список рекомендованих джерел:

Основна: 1, 2, 6, 7.

Додаткова: 13, 14, 17, 18, 19, 21.

Інтернет-ресурси: 25, 26, 29.

8

Семінар 2. Сутність та методологія наукового дослідження. План семінару:

1. Сутність, структура та основні рівні наукового пізнання.
2. Форми наукового знання.
3. Методи наукового дослідження.

Завдання для самостійної роботи 1.

Підготуватися до обговорення питань семінару, ознайомитися з рекомендованою літературою, відпрацювати в ОКЛ зміст 5 лекцій.

2. Уточнити визначення понять гносеологія, агностицизм, емпіризм, сенсуалізм, софістика, раціоналізм, формальна логіка, діалектична логіка, індукція, дедукція, аналіз, синтез, узагальнення, моделювання, ірраціоналізм, догматизм, істина, практика та законспектувати їх в словник.

3. Ознайомитися з проблемним завданням та висловити свою думку (Філософія: підр./Льїн В.В., Кулагін Ю.І., Ч.2.- К. «Альтерпрес», 2002. - С. 187).

4. Підготувати презентацію на тему «Життя і творчість І. Канта»

5. Законспектувати працю Р.Декарта

«Міркування про метод».

Список рекомендованих джерел:

Основна: 1, 2, 6, 7.

Додаткова: 13, 14, 17, 18, 19, 21.

Інтернет-ресурси: 25, 26, 29.

Розуміти діалектику як універсальну теорію розвитку природи, суспільства і мислення. Знати зміст принципів, законів та категорій діалектики.	Тема 6. <u>Філософія розвитку</u> Лекція. Діалектика як філософська наука План лекції 1. Сутність діалектики та її історико-філософські форми. 2. Принципи діалектики. 3. Категорії діалектики Список рекомендованих джерел <i>Основна:</i> 1.2,6, 7. <i>Додаткова:</i> 13,14.17,18, 19, 21. <i>Інтернет-ресурси:</i> 25, 26, 29. Семинар. Характерні особливості діалектичного погляду на світ. План семінару: 1. Закони діалектики. 2. Форми суперечностей та способи їх розв'язання. Суперечність як рушійна сила розвитку. 3. Діалектика, метафізика, софістика та еkleктика як методи філософування Завдання для самостійної роботи 1. Підготуватися до обговорення питань семінару, ознайомитися з рекомендованою літературою, відпрацювати в ОКЛ зміст 6 лекції. 2. Уточнити визначення понять діалектика, принцип, закон, категорія, метафізика, суперечність, міра, кількість, якість, заперечення, синергетика, еkleктика, догматизм, релятивізм, софістика та законспектувати їх в словник. 3. Ознайомитися з завданням для творчої самостійної роботи (Філософія: навч. посіб. / М.О.Шкепу.К.: КНТУ, 2010. - С. 309).	2 2	0-5 0-5

4. Підготувати презентацію на тему
«Життя і творчість Сократа».

Список рекомендованих джерел

	<i>Основна:</i> 1.2,6, 7. <i>Додаткова:</i> 13,14.17,18, 19, 21. <i>Інтернет-ресурси:</i> 25, 26, 29.		
Знати основні філософські концепції суспільства та особливості філософського тлумачення його сутності. Розуміти інформаційне суспільство як етап розвитку суспільно-історичного процесу.	Тема 7. <u>Філософія суспільства і цивілізації</u> Лекція 1. Суспільство, його сутність та структура План лекції: 1. Основні концепції суспільства в історії філософії. 2. Суспільство як система. Підходи до аналізу структури суспільства. 3. Суспільство як цивілізація. Філософські концепції цивілізації. Список рекомендованих джерел <i>Основна:</i> 1, 2, 6, 7. <i>Додаткова:</i> .13,14.17,18, 21, 23. <i>Інтернет-ресурси:</i> 25, 26, 29. Лекція 2. Періодизація суспільноісторичного процесу 1. Доіндустріальна цивілізація: її структура та соціальні інститути. 2. Індустріальна цивілізація та поява капіталізму 3. Пост-індустріальна цивілізація: основні риси та тенденції розвитку	2 2 8	0–5

	Семінар 1. Основні концепції цивілізації. План семінару:		

	1. Концепція виникнення та розвитку цивілізацій О. Шпенглера та А. Тойнбі (підготувати презентації) 2. Концепція цивілізацій П. Сорокіна і М. Данилевського (підготувати презентації). 2. Історія як протиставлення і конфлікт цивілізацій: «Схід» і «Захід», «Суша» та «Море», локальні та глобальні цивілізації. Семінар 2. Актуальні цивілізаційні проблеми. План семінару. 1. Доповіді «Римського клубу» про перспективи розвитку світової цивілізації (підготувати презентації) 2. Філософські та геополітичні концепції сучасного цивілізаційного розвитку: С. Хантінгтон, Ф. Фукуяма, З.Бжезінський (підготувати презентації) 3. Особливості постіндустріального суспільства: західний досвід і перспективи України. Завдання для самостійної роботи 1. Підготуватися до обговорення питань семінару, ознайомитися з рекомендованою літературою, відпрацювати в ОКЛ зміст 7 лекцій. 2. Уточнити визначення понять суспільство, система, суспільні відносини, класи, соціальна стратифікація, історичні типи суспільства та законспектувати їх в словник. 3. Ознайомитися з проблемним завданням та висловити свою думку (Філософія: підр./Льїн В.В., Кулагін		

	Ю.И., Ч.2.- К. «Альтерпрес», 2002. - С. 217)		

	<i>4. Підготувати презентацію на тему «Знамениті філософські утопії: Платон, Томас Мор, Карл Маркс»</i> Список рекомендованих джерел <i>Основна: 1, 2, 6, 7. Додаткова: .13,14.17,18, 21, 23. Інтернет-ресурси: 25, 26, 29.</i>		

Розуміти специфіку застосування філософської методології до аналізу економічної теорії та практики економічного життя суспільства..	Тема 8. <u>Філософія економіки</u> Лекція. Філософські аспекти глобальної економіки План лекції 1. Філософсько-методологічні засади економічної теорії і практики. 2. Людиновимірна сутність економіки. 3. Філософські засади глобалізації та «світового ринку». Список рекомендованих джерел: <i>Основна:</i> 1, 3, 5, 7. <i>Додаткова:</i> 10, 20. <i>Інтернет-ресурси:</i> 25, 26, 29. Семінар. Сучасні економічні проблеми та їх філософський аналіз. План семінару 1. Відносини власності, виробництва і споживання як об'єкт філософського аналізу. 2. Передбачення і прогнозування у подоланні кризових явищ глобалізації та анти-глобалізації. 3. Феномен «крипто-валюти» та його перспективи.	2 2 8	0–5

	Завдання для самостійної роботи 1. Підготуватися до обговорення питань семінару, ознайомитися з рекомендованою літературою, відпрацювати в ОКЛ зміст 8 лекцій. 2. Уточнити визначення понять праця, капітал, гроші, вартість, товар, додаткова вартість, економіка знань, екоекономіка, економічні проблеми сучасності, глобалізація, анти глобалізація, крипто-валюта та законспектувати їх в словник. 3. Ознайомитися з проблемним завданням та висловити свою думку (Філософія: підр.Лльїн В.В., Кулагін Ю.І., Ч.2.- К. «Альтерпрес», 2002. - С. 370). 4. <i>Підготувати презентацію на тему «Карл Маркс та його праця «Капітал».</i> Список рекомендованих джерел: <i>Основна:</i> 1, 3, 5, 7. <i>Додаткова:</i> 10, 20. <i>Інтернет-ресурси:</i> 25, 26, 29.		

	План семінару. 1. Ідеальна держава Платона (підготувати презентацію) 2. Утопії Т. Мора і Дж. Кампанелли (підготувати презентацію) 3. Утопія К. Маркса (підготувати презентацію) 4. Анти-утопії в філософськофутурологічних романах Дж. Оруелла «1984» та «Скотний двір» (підготувати презентацію) Завдання для самостійної роботи: 1. Підготуватися до обговорення питань семінару, ознайомитися з рекомендованою літературою, відпрацювати в ОКЛ зміст 9 лекцій. 2. Уточнити визначення понять філософія історії, історичний час, прогрес, регрес, всесвітня історія та законспектувати їх в словник. 3. Підготувати презентації на тему: погляди на філософію історію К. Маркса» Тема 10. Філософія культури. Лекція. Світоглядні домінанти та орієнтири світової культури План лекції. 1. Філософські підходи до розуміння культури. 2. Вищі гуманістичні орієнтири культури: герой, геній, святий, мудрець. 3. Раціональне та ірраціональне в культурі: З. Ніцше, Ф. Достоєвський, З. Фрейд, К. Юнг.	6	

Семінар. Моральні та екзистенційні проблеми контр-культури та субкультури.

План семінару.

1. Нігілізм та анархізм в європейській культурі.

2. Фундаменталізм та проблема суїциду в сучасних культурних практиках.
3. Філософський аналіз проблеми бунту (за книгою А. Камю «Бунтуюча людина»)

Завдання для самостійної роботи 1.
Підготуватися до обговорення питань семінару, ознайомитися з рекомендованою літературою, відпрацювати в ОКЛ зміст 10 лекцій.

2. Уточнити визначення понять культура, матеріальна культура, духовна культура, контркультура, психоделічна культура, цінності, нігілізм, бунт, та законспектувати їх в словник.
3. Ознайомитися з проблемним завданням та висловити свою думку (Філософія: підр.Льїн В.В., Кулагін Ю.І., Ч.2.- К. «Альтерпрес», 2002. - С. 277).
4. *Підготувати презентацію на тему «Молодіжні протестні рухи: світовий та вітчизняний досвід»*

Список рекомендованих джерел:
Основна: 1, 6, 7.
Додаткова: 24
Інтернет-ресурси: 25, 26, 29.

	Семинар. Історія етичних вчень. План семінару: 1 Етичні погляди Аристотеля 2 Етичні погляди стоїків та епікурейців. 3 Етичні погляди слов'янських релігійних мислителів (Г. Сковорода, П. Юркевич, М. Бердяєв, В. Соловйов) Завдання для самостійного вивчення: 1. Ознайомитися з рекомендованою літературою за планом. 2. Підготуватися до письмової роботи за основними питаннями теми: 2.1. Етичні концепції в історії філософської думки . 2.2. Природа, сутність та специфіка моралі. 2.3. Цінності та моральна культура особистості.. 2.4. Моральний нігілізм та його прояви у сучасному суспільстві. 3. Уточнити визначення понять мораль, норма, ціннісна орієнтація, загальнолюдські цінності, добро, краса, прекрасне, благо, справедливість, свобода, творчість та законспектувати їх в словник. 4. <i>Підготувати презентацію на тему «Аристотель - засновник етики»</i> Список рекомендованих джерел: <i>Основна:</i> 1, 2, 6, 7. <i>Додаткова:</i> 18. <i>Інтернет-ресурси:</i> 25, 26, 29.	8	

Розуміти співвідношення релігії та філософії, сутність антиномії віри та розуму. Знати основні світові релігійні конфесії та світоглядні засади релігійного життя.	Тема 12. <u>Філософія релігії</u> Лекція 1. Релігія у фокусі філософських досліджень. План лекції. 1. Походження та класифікація релігій. 2. Сутнісні характеристики релігії. Основні філософсько-релігійні системи. Список рекомендованих джерел: <i>Основна:</i> 1, 2, 6, 7. <i>Додаткова:</i> 10, 12. <i>Інтернет-ресурси:</i> 25, 26, 29 Семинар 1. Історія релігійних вірувань. План семінару: 1. Первісні вірування: анімізм, тотемізм, шаманізм. 2. Іудео-християнство як фундамент європейської цивілізації 3. Особливості ісламської філософії 4. Буддизм як філософськорелігійна течія. Лекція 2. Філософсько-релігійна думка Середньовіччя. План лекції: 1. Характерні особливості середньовічної релігійної філософії 2. Загальна характеристика патристики.	2 2 2 2 2	0–5

3. Філософсько-релігійні проблеми
схоластики.

Список рекомендованих джерел:

Основна: 1, 2, 6, 7.

Додаткова: 10, 12.

8

Інтернет-ресурси: 25, 26, 29

**Семінар 2. Філософські
проблеми патристики і
схоластики План семінару:**

1. Життя і творча спадщина Святого Августина.
2. Характерні особливості філософсько-теологічної думки Фоми Аквінського
3. Середньовічні докази існування Бога

**Завдання для самостійного
вивчення:**

1. Ознайомитися з рекомендованою літературою за планом.
2. Підготуватися до письмової самостійної роботи за основними питаннями теми:
 - 2.1 Історико-філософські концепції походження та існування релігії.
 - 2.2 Сучасні філософсько-релігійні вчення.
 - 2.3 Світоглядні засади філософського тлумачення релігії.
 - 2.4 Філософське розуміння свободи совісті.
 - 2.5 Критичний та апологетичний підходи до визначення сутності релігії.
3. Уточнити визначення понять релігія, релігійна філософія, релігійна свідомість, теологія, екуменізм, соборність та законспектувати їх в словник.
4. Ознайомитися з проблемним завданням та висловити свою думку (Філософія: підр./Льїн В.В., Кулагін Ю.І., Ч.2.- К. «Альтерпрес», 2002. - С. 341).

5. Підготувати презентацію на тему «Небесна ангельська ієрархія Діонісія Ареопагіта»

.

Список рекомендованих джерел:

Основна: 1, 2, 6, 7.

Додаткова: 10, 12.

Інтернет-ресурси: 25, 26, 29.

Знати філософські концепції та історичні типи цивілізації. Розуміти основні причини та зміст глобальних проблем людства, засоби та механізми їх подолання.	Тема 13. <u>Філософія права</u> Завдання для самостійного вивчення: 1. Опрацювати рекомендовану літературу. 2. Підготуватися до письмової роботи за такими питаннями: 2.1. Філософські підходи до розуміння права. Сутність, природа і принципи права. 2.2. Теорія і методологія пізнання правової реальності. Природне і позитивне право. 2.3. Правова аксіологія. Правові цінності. 2.4. Правова культура і правове мислення. 2.5. Правова держава і демократичне суспільство. 3. Законспектувати працю Аристотеля «Політика». 4. Підготувати презентацію на тему «Громадянське суспільство і правова держава» Список рекомендованих джерел: <i>Основна:</i> 1, 2, 8. <i>Додаткова:</i> 10, 12. <i>Інтернет-ресурси:</i> 10, 13, 17	6	0-5

		180	100

3. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ ОСНОВНА

ЛІТЕРАТУРА**

1. *Льїн В.В., Кулагін Ю.І. Філософія: Підручник в 2 ч. – Ч.І. Історія розвитку філософської думки. – К.: Альтерпрес, 2002. – 464 с.; Ч.ІІ. Актуальні проблеми сучасності. – К.: Альтерпрес, 2002. – 480 с.*
2. *Валуйський О.О. Практикум з філософії. – К.: ВЦ КНТЕУ, 2003. – 243 с.*
3. *Мазараки А.А., Ильин В.В. Философия денег. – К., 2004. – 718 с.*
4. *Мазараки А.А. Торговля. Деньги. Менталитет. – К., 2006. – 632 с.*
5. *Философия экономики: Учебное пособие для Высш. учебн. заведений// Отв. ред. С.В. Синяков – К. Альтерпрес, 2000.- 384 с.*
6. *Хрестоматія. Філософія: Навч. Посіб. – К.: КНТЕУ, 2010. – 130 с.*
7. *Шкепу М.О. Філософія. Навчальний посібник. – К.: КНТЕУ, 2010. – 347 с.*
8. *Жеребкін В.Є. Логіка: підручник / Жеребкін В.Є. – К. : Т-во «Знання», КОО, 2006. – 255 с.*
9. *Ляхвацька О.М. Логіка. Практикум: Навч. посібник / Ляхвацька О.М. – К. : Київ.нац.торг.-екон.ун-т, 2006. – 206 с.*

3

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА**

10. *Болховітінова О.Ю., Волощенко Л.Ю., Кваснюк Б.Є. Стратегічні виклики ХХІ століття суспільству та економіці України / За ред. В.М. Гейця, В.П. Семиноженка, Б.Є. Кваснюка. – К.: Фенікс, 2007. – 556 с.*
11. *Буряк П.Ю., Гупало О.Г. Європейська інтеграція і глобальні проблеми сучасності: Навч. посіб. – К.: Хай-Тек Прес, 2007. – 336 с.*
12. *Всемирная энциклопедия: Философия XX век / Гл. науч. ред. и сост. А.А. Грицанов. – Мн.: Харвест, Современный литератор, 2002. – 976 с.*
13. *Вандишев В.М. Філософія. Екскурс в історію вчень і понять: Навч.*

- посіб. – К.: Кондор, 2006. – 474 с.
14. Горлач М.І., Кремень В.Г., Ніколаєнко С.М., Требін М.П. *Основи філософських знань: Філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство: Підручник.* – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 1028 с.
 15. Губерський Л.В., Надольний І.Ф., Розумний В.П. *Філософія: Навч. посіб.* – К.: Вікар, 2006. – 455 с.
 16. Діденко В.Ф. *Філософія: ескізи для самопідготовки.* Навч. посіб. – К.: Київ. ун-т, 2006. – 208 с.
 17. Касьян В.І. *Філософія. Відповіді на питання екзаменаційних білетів: Навч. посіб.* – К.: Знання, 2006 – 407 с.
 18. Кремень В.Г., Ільїн В.В. *Філософія: Логос, Софія, Розум: Підручник.* – К.: Книга, 2006. – 432 с.
 19. Мозкова Н.Г. *Логіка: Навч. посіб.* / Мозкова Н.Г – К. : Каравела, 2007. – 248 с.
 20. Морозов А.Ю. *Інтуїція в пошуках добра. Монографія* – К., Логос, 2013. – 416.
 21. Петрушенко В.Л. *Філософія: Підручник.* – Л.: Магнолія 2006, 2008. – 505 с.
 22. Подольська Є.А. *Кредитно-модульний курс з філософії: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство: Навч. посіб.* – К.: ЦЕЛ, Інкос, 2006. – 632 с.
 23. Причепій Є.М., Черній А.М., Чекаль Л.А. *Філософія: Підручник.* – К.: Академвидав, 2009. – 592 с.
 24. Стельмах В.С., Смовженко Т.С., Скринник З.С. *Гроші-люди́насоціум: параметри взаємин: Навч. посіб.* – Л.: ЛБІ НБУ, 2006. – 416 с.
 25. Титов В.Д. *Логіка: підручник для студентів вищих навчальних закладів* / В.Д. Титов, С.Д. Цалін, О.П. Невельська-Гордєєва та ін.; За заг. ред. проф. В.Д. Титова. – Х. : Право, 2005. 208 с.
 26. *Філософський енциклопедичний словник / Інститут філософії ім. Г.С. Сковороди НАН України.* – К.: Генеза, 2002.
 27. *Філософська думка в Україні: Бібліогр. слов.* / В.С. Горський, М.Л. Ткачук, В.М. Нічик та ін. – К.: Пульсари, 2002. – 244 с.
 28. Франкл В. *Человек в поисках смысла.* – М., Республика, 1991. – 380 с.

29. Фромм Э. Иметь или быть? – М., 1993. – 396 с. 30. Фромм Э. Искусство любви. – М., 1998. – 210 с.

ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

31. <http://www.philosophy.ua> Сайт Українського філософського фонду
32. <http://www.philsci.univ.kiev.ua> (бібліотека факультету філософії Київського національного університету ім. Тараса Шевченка)
33. <http://www.psylib.kiev.ua> (Електронна бібліотека “psylib” (психологія, філософія, релігія, культурологія, методологія та ін.)
34. <http://religstudies.org.ua/main.php> (Сайт “Релігієзнавство в Україні” Української асоціації релігієзнавців)
35. <http://www.uct.kiev.ua/~sofi/> (Центр практичної філософії).
36. <http://www.nd.edu/Departments/Maritain/ndjmc.htm> (сайт, присвячений творчості Жака Марітена)

***Курсивом визначено джерела та літературу, яка наявна в бібліотеці КНТЕУ.*